

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu, JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **O. E. T. G.**, práv. zastoupen Mgr. Dagmar Rezkovou Dřimalovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, 160 00, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2008, č. j. 4 Az 77/2006 -40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna Mgr. Dagmar Rezkové - Dřimalové, advokátky se sídlem Muchova 9/223, 160 00, Praha 6, **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2006, č. j. OAM-1290/LE-05-07-2006. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla jeho žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy platném znění (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody s odkazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že jeho žádost byla zamítnuta přesto, že uváděl skutečnosti relevantní pro posouzení pronásledování. Dále stěžovatel spatřuje vady řízení v tom, že skutková podstata, ze které správní orgán a soud vycházely, nemá oporu ve spise.

Zpráva MZV USA, která sloužila jako podklad pro vydání rozhodnutí a se kterou byl stěžovatel dle protokolu seznámen, není součástí spisu. Na toto poukázal zástupce stěžovatele během ústního jednání, avšak soud se s touto námitkou nijak nevyrovnal a nenařídil správnímu orgánu důkaz do spisu doplnit a toto své rozhodnutí stěžovateli nijak nezduvodnil. Soud tedy nemohl být seznámen se všemi podklady, které sloužily jako podklad pro žalobou napadené rozhodnutí. Žádost dle stěžovatele měla být hodnocena meritorně, neboť uváděl, že je členem politické Strany Massob.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl skutečnost, že je jako člen etnika Igbo i členem hnutí MASSOB, uvedl, že toto hnutí pořádá každý měsíc setkání lidí v nějaké místnosti, kde si povídají o Biafře, žádných jiných aktivit hnutí se neúčastnil. Mimo to uváděl, že sám v zemi původu sháněl lepší pracovní uplatnění, z něhož by měl lepší příjem, aby mu zajistil lepší obživu pro něj i pro jeho rodinu. Takovéto skutečnosti uváděl i poté, co vycestoval do Izraele, kde požádal o mezinárodní ochranu, avšak v rámci řízení o jeho žádosti nebyl finančně zajištěn, musel si přivydělávat a nikdo se o něj nestaral. Je zřejmé, že proto vycestoval i z Izraele a přijel do České republiky, přitom použil falešný pas na jméno S. S., zde znovu požádal o udělení mezinárodní ochrany. V případě návratu do vlasti se podle svých slov obává, že by jej bezpečnostní složky uvěznil, protože je členem hnutí MASSOB.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typech případů:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel podřadil svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti – zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení, přičemž se opírá patrně o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti – že krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (jelikož není tvrzeno, že by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu). Nejvyšší správní soud se s tímto názorem neztotožňuje.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti stran udělení azylu, Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu, v rozhodném znění, se „za pronásledování ...pro účely tohoto zákona považovalo závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany

nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatel v projednávané věci nenaplnil, se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl.

V případě stěžovatele však nelze azylově relevantní důvody, ale ani jejich tvrzení shledat. Stěžovatel neuvedl skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své zemi činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, nemohl být tudíž z tohoto důvodu ani pronásledován. Obdobně ani nebyly tvrzeny žádné skutečnosti zakládající možné pronásledování z důvodu náboženství, rasy nebo pohlaví, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině. Jak vyplynulo z informací, které si žalovaný opatřil, hnutí MASSOB (Movement for Actualization of Sovereign State of Biafra) je nelegální společenské hnutí s politickými prvky, které působí v rozporu s platnou Ústavou Nigerijské republiky, jeho hlavním cílem je obnova nezávislosti republiky Biafra; hlavní ústavní rozpor spočívá v charakteristickém separatismu, který je v rozporu s principy federativního uspořádání společensko-politického systému současné Nigerie. Ze zpráv vyplynulo, že hnutí nemá masovou podporu, vyvíjí především propagandistickou činnost,

která zpravidla sklouzává do nepovolených aktivit, které vyvolávají srážky s policií, narušují veřejný pořádek, pokud je jeho činnost v únosných mezích, je oficiálními místy tolerováno. Vznik konfliktů je způsoben především odlišnou mentalitou, etnickými, kulturními a náboženskými rozdíly mezi jednotlivými skupinami obyvatel. Stěžovatel sice uváděl, že jej hledala policie, když nebyl doma, nic však nenasvědčuje tomu, že by to bylo z důvodu, že je členem hnutí, když nijak veřejně nevystupoval, ani se neangažoval. Stěžovatel sice tvrdí, že se skrýval, ale uvádí, že pobýval na stejné adrese, kde jej policie už nehledala, a uvádí, že žil stejně jako předtím, než jej policie hledala.

Nejvyšší správní soud již několikrát uvedl, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne (např. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, shodně též rozsudek ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 – 47 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41).

V žádosti o udělení azylu ani opakovaně uváděné ekonomické důvody, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění zákona č. 2/2002 Sb.; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43).

Skutečnost, že ve správním spise není obsažena Zpráva Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2005 – Nigérie ze dne 8. 3. 2006, Nejvyšší správní soud shledal jako pochybení, nicméně nedosahuje takové intenzity, aby následné řízení bylo nezákonné a rozhodnutí nepřezkoumatelné, a to zejména za situace, když správní orgán informace z této zprávy o zemi původu využil ve svém rozhodnutí v souvislosti s tím, aby ověřil tvrzení stěžovatele, odkdy je příznivcem hnutí (toto vzniklo dle informací obsažených ve zprávě v roce 1999, stěžovatel tvrdil, že je jeho členem od roku 1998, stěžovatel přitom nedokázal popsat cíle a požadavky hnutí, popsat ani členský průkaz, o kterém tvrdil, že jej vlastní); tyto relevantní informace jsou nadto obsaženy i v ostatních zprávách o zemi původu uvedených v protokolu o pohovoru, které přílohou správního spisu jsou a s nimiž byl stěžovatel řádně seznámen.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovateli byla pro toto řízení před soudem ustanovena advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ustanovení § 35 odst. 8, ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokátce částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé, a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovení § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 shora citované vyhlášky, celkem 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu